URTX

COMA TORRES, Glòria [*et al.*] (2009).
Història gràfica de l'escoltisme a Tàrrega: 50 anys fent camí.
Tàrrega: Agrupament Escolta Roger de Llúria-Mestre Güell

Jaume Espinagosa Marsà

Des de mitjan segle XIX, però sobretot durant el segle XX i, evidentment, en aquests primers anys del segle XXI, la imatge fotogràfica ha estat un dels protagonistes més determinants a l'hora de reflectir tant l'àmbit privat de les persones com els esdeveniments socials, polítics i culturals que succeeixen arreu del món. La fotografia ha estat el testimoni gràfic de la quotidianitat, de les tragèdies humanes, dels esclats de joia col·lectius i de l'evolució econòmica, urbanística i social en els diferents països. A més a més, la fotografia va passar de ser, en un termini de temps prou curt, una pràctica molt minoritària i professionalitzada a una massificació sense límits avui dia.

En el món desenvolupat, el fet de tenir una càmera digital i començar a fer fotografies sense aturador i tot seguit penjar-les a la xarxa d'Internet o enviar-les pels telèfons mòbils és un fet absolutament integrat en la nostra societat. I, singularment, entre la gent jove.

A hores d'ara no podem entendre la història de la contemporaneïtat sense que hom n'hagi elaborat una història gràfica.

La fotografia s'ha convertit en un document més dels llegats documentals que es custodien als arxius i als museus. La fotografia és un document històric tan valuós com qualsevol text escrit: una acta d'una sessió municipal o d'un consell de ministres, un protocol notarial, un inventari... Un fotografia, a més del seu valor estètic, porta incorporada una imprescindible informació sobre aspectes diversos de la societat on han viscut els nostres avantpassats més propers.

La proliferació de l'edició d'històries gràfiques (tant en l'àmbit local com en l'àmbit general) durant els darrers quaranta anys així ho constata. Si ens centrem en el nostre país, n'esmentarem un cas paradigmàtic alhora que citarem diferents exemples que ens són propers a les comarques de la plana de Lleida. La magna història gràfica catalana han estat els sis volums elaborats pel periodista, escriptor i historiador de Mequinensa Edmon Vallès. Aquesta *Història gràfica de la Catalunya contemporània* comença el 1888, any de l'Exposició Universal de Barcelona, i acaba el 1975, amb la mort del dictador Franco. L'any 1974, Edicions 62 en va treure el primer volum. Pel que fa a les històries gràfiques més properes i que han esdevingut notables èxits editorials en els respectius àmbits geogràfics d'edició, volem esmentar les següents: *Història gràfica de Lleida* (1991), *Història gràfica de l'Urgell* (1993), *El tresor dels Canals d'Urgell* (1996), *Història gràfica de Tàrrega* (1997), *Maldà, història gràfica i del segle XX* (1999), *Els fets del segle XX a Agramunt* (1999), *Història gràfica de la Segarra* (2001), *Història gràfica de Mollerussa* (2004) i *Llibre de Bellpuig: Una història gràfica* (2007).

Tot aquest preàmbul ve a tomb per tal de contextualitzar d'una manera molt esquemàtica l'aparició d'una nova història gràfica. Al final del 2009 es va editar la *Història gràfica de l'escoltisme a Tàrrega: 50 anys fent camí*, un gruixut volum de 414 pàgines amb un total de 779 fotografies elaborat per Glòria Coma Torres, Manel Garriga Bosch i Josep Maria Segarra Miralles. Aquest llibre s'estructura en els apartats següents: al començament trobem quatre presentacions, un pròleg, una introducció tècnica i una d'històrica sobre el naixement de l'escoltisme a Catalunya; a continuació quatre capítols intitulats «Els primers passos de l'escoltisme a Tàrrega (1958-1968)», «El pas de minyons a ràngers i de ròvers a pioners (1961-1975)», «De la unió dels agrupaments fins al 30 aniversari (1976-1989)» i «Vers un nou escoltisme (1990-2009)». El volum el tanquen un annex format per imatges d'objectes i ensenyes escoltes, cartells, bans i lletres de cançons i danses i un glossari fet per Josep Torres Solé i Carme Novell.

A les introduccions que donen entrada als continguts del llibre, els autors ja compleixen un dels objectius de l'escoltisme: fer pedagogia, ensenyar els principis que el sustenten i explicitar les bases de la seva tasca de formació de les persones.

Una introducció de la historiadora Glòria Coma ens endinsa en la història de l'escoltisme. I, sense solució de continuïtat, les explicacions van desgranant els fets principals de l'escoltisme targarí, molt vinculat a la parròquia de la ciutat i que sofrí els entrebancs de la dictadura franquista. En els seus inicis, actuaren sota la tutela d'Acció Catòlica i, a més a més, havien de fer front als intents de l'organització juvenil del règim (OJE) d'apropiar-se dels èxits del moviment escolta targarí.

En el decurs dels anys, l'escoltisme targarí va poder fer més explícits els seus continguts catalanistes, paral·lelament al desenvolupat del seu programa d'activitats: la formació, l'organització i l'estructuració de diferents grups escoltes, la planificació i la realització d'acampades, de grans caminades i la pràctica d'esports de muntanya. També els actes amb tot un ritual de funcionament i els uniformes són uns altres

elements que defineixen la trajectòria de l'escoltisme.

Les esmentades caminades i acampades, aquest trepitjar el terreny, els porta a un coneixement del país: el Canigó, el Pedraforca, Montserrat, la Vall d'Aran, Andorra, els llacs de Boí, el Port del Compte, Gerri de la Sal, el Noguera Pallaresa, la riera de Cardós, la riera Salada, Basella, Ogern, el santuari de Falgars, Raïmat, Bellpuig de les Avellanes, Manresa, el Castell del Remei, Montcortès, Vilanova de Bellpuig, Verdú, el Mas de Bondia, el parc de Sant Eloi de Tàrrega... Altres activitats dins i fora del nostre país foren les següents: viatges de formació a França, Mònaco i Itàlia; travessies de l'Aneto-Boí-Viella, rutes pel País Basc i Galícia, la baixada en balsa pel riu Ebre...

Aquest llibre fa palesos cinquanta anys de vivències, d'història compartida, d'esforç per convertir les persones joves en ciutadans preparats per afrontar i lluitar per una societat més justa, solidària i democràtica. Cinquanta anys d'història per assolir més i millors objectius que han omplert qualitativament l'ànima col·lectiva dels targarins.

Llegint aquesta història de l'escoltisme targarí t'adones que han sabut impregnar de valors morals i de continguts intel·lectuals el dia a dia de la Tàrrega dels darrers cinquanta anys. El treball del moviment escolta targarí ha ajudat com ningú a fer de Tàrrega una societat emprenedora econòmicament, inquieta culturalment i socialment integradora.

Un llibre en el qual les imatges són alhora sentiment i document, testimoni i estètica, alegria de viure i evocació d'un temps i d'un país que és el nostre. Un llibre fet per unes persones sempre a punt.